

**PROGRAM REALIZACJI
WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ
W KRZYWINIE
W ROKU SZKOLNYM 2020/2021**

1. Założenia i cele:

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- o wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- o na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- o na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, zdolności), zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna;
- o działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu; WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- o WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

Za realizację WSDZ odpowiada dyrektor szkoły, doradca zawodowy, pedagog, nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy i inne osoby wspomagające działania doradcze. Wspólne planowanie działań systemowych przez specjalistów i nauczycieli pozwoli podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze wychowania, przedsiębiorczości, doradztwa i orientacji zawodowej.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole w ciągu roku szkolnego, zgodnie harmonogramem działań WSDZ:

- o Oddział przedszkolny – prowadzenie preorientacji zawodowej przez nauczycieli przedszkola;
- o kl. I – III – prowadzenie preorientacji zawodowej przez wychowawców;
- o kl. IV – VI – prowadzenie preorientacji zawodowej przez nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących;
- o kl. VII – 10 godzin lekcyjnych doradztwa zawodowego;
- o kl. VIII – 10 godzin lekcyjnych doradztwa zawodowego;
- o kl. VII i VIII realizacja zagadnień doradztwa zawodowego podczas lekcji wychowawczych.

2. Główny cel realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego .

Celem orientacji zawodowej w oddziale przedszkolnym i klasach I–III szkoły podstawowej jest wstępne zapoznanie dzieci i uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI szkoły podstawowej jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej

postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w **klasach VII–VIII** szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

3.Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci:

Działania związane z doradztwem zawodowym są kierowane do :

- dzieci z oddziału przedszkolnego;
- uczniów szkoły podstawowej;
- rodziców;
- nauczycieli.

4.Podstawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego :

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013, poz. 199 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017, poz. 1578);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 316);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 652);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019 r. poz. 639);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 991);

- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. z 2019 r. poz. 276);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467).

5. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym .

W realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej:

- Dyrektor, ;
- Koordynator doradztwa zawodowego;
- Nauczyciel oddziału przedszkolnego;
- Nauczyciele wychowawcy;
- Nauczyciele przedmiotowi (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej);
- Nauczyciele – wychowawcy w świetlicy szkolnej;
- Nauczyciele specjaliści.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z koordynatorem doradztwa zawodowego w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego.

Koordynator doradztwa zawodowego:

- koordynuje realizację założeń WSDZ;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i pielęgniarkę szkolną w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym określonych w WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe uczniom i nauczycielom;
- wspólnie z zespołem przygotowuje program WSDZ, koordynuje jego realizację i przeprowadza jego ewaluację.

Nauczyciele wychowawcy (w tym oddziału przedszkolnego):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia dzieci i uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- systematycznie diagnozują zapotrzebowanie uczniów na działania związane z doradztwem zawodowym;
- pomagają uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej; współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci; organizują we współpracy z rodzicami zajęcia z cyklu "Czego mogę się od Ciebie nauczyć Mamo, Tato...";
- współpracują z innymi nauczycielami i specjalistami oraz pielęgniarzką szkolną w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele przedmiotowi:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielają pomocy doraźnej w zakresie doradztwa zawodowego oraz prowadzą zajęcia rozwijające uzdolnienia;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze, tablice tematyczne, gazetki ściennie;
- współpracują z innymi nauczycielami i specjalistami oraz pielęgniarzką szkolną w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- systematycznie diagnozują zapotrzebowanie uczniów na działania związane z doradztwem zawodowym;
- pomagają uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas i innymi nauczycielami w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracują ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- gromadzą, aktualizują i udostępniają informacje edukacyjne i zawodowe uczniom i nauczycielom; wspierają nauczycieli, wychowawców oraz innych pracowników w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym określonych w WSDZ.

Nauczyciele – wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- współpracują z innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu preorientacji i orientacji zawodowej;
- rozpoznają i wspierają uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu.

6. Przykłady działań kierowanych do uczniów:

- prowadzenie zajęć grupowych z doradztwa zawodowego dla klas starszych (7,8);
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział uczniów w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego z poszczególnych przedmiotów;
- prowadzenie zajęć rozwijających uzdolnienia, zainteresowania;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów, z pracownikami instytucji rynku pracy;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych, w targach edukacyjnych, dniach otwartych szkół ponadpodstawowych itp.;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach ponadpodstawowych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy)
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej, udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów, e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych.

7. Formy pracy adresowane do uczniów:

- badanie zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (wywiad, kwestionariusz ankiety);
- zajęcia grupowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych;
- warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem;
- udostępnianie informacji o zawodach, szkołach;
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów;

- udzielanie indywidualnych porad uczniom;
- organizowanie wycieczek.

8. Efekty wynikające z wdrożenia WSDZ :

- kształtowanie aktywności zawodowej dzieci i uczniów;
- pomoc rodzicom i opiekunom w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci;
- dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców; świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe;
- zrozumienie mechanizmów rynku pracy;
- świadome planowanie swoich działań;
- świadomość ponoszenia konsekwencji złych decyzji;
- zrozumienie roli kształcenia ustawicznego;
- wspieranie motywacji wewnętrznej.

9. Program realizacji Wewnętrznskolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Lp.	Tematyka/działania	Metody i formy	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
Oddział przedszkolny				
1.	Realizowanie zajęć o tematyce związanej z preorientacją zawodową w ramach zajęć z wychowania przedszkolnego.	metody aktywizujące	cały rok szkolny 2020/2021	Nauczyciele przedszkola
2.	Spotkanie z przedstawicielem wybranego zawodu.	pogadanka	cały rok szkolny 2020/2021	Nauczyciele przedszkola
3.	Wycieczka zawodoznawcza do wybranego zakładu pracy.	wyście zorganizowane	w roku szkolnym 2020/2021	Nauczyciele przedszkola
4.	Zorganizowanie i doposażanie kącików zawodoznawczych w salach edukacji przedszkolnej.	pomoce dydaktyczne, zabawki związane z zawodami	cały rok szkolny 2020/2021	Nauczyciele przedszkola

5.	Oglądanie filmów o tematyce związanej z różnymi zawodami.	filmy	cały rok szkolny 2020/2021	Nauczyciele przedszkola
Oddziały klas I – III				
6.	Realizowanie tematów związanych z orientacją zawodową w ramach zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.	metody aktywizujące	cały rok szkolny 2020/2021	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
7.	Wycieczka zawodoznawcza do wybranego zakładu pracy. Spotkanie z przedstawicielem wybranego zawodu.	Wyście zorganizowane pogadanka	cały rok szkolny 2020/2021	Wychowawcy Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
8.	Udział dzieci w zajęciach dodatkowych.	Zajęcia warsztatowe	cały rok szkolny 2020/2021	Nauczyciele prowadzący
9.	Organizowanie kącików zawodoznawczych w salach nauczania wczesnoszkolnego i w świetlicy szkolnej.	Prace plastyczne wykonane przez dzieci, pomoce dydaktyczne literatura o tematyce związanej z zawodami,	cały rok szkolny 2020/2021	Nauczyciele świetlicy, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
Oddziały klas IV – VI				
10.	Zajęcia wspierające orientację zawodową prowadzone w ramach lekcji wychowawczych.	zajęcia warsztatowe, filmy edukacyjne	cały rok szkolny 2020/2021	Wychowawcy
11.	Realizowanie tematów związanych z orientacją zawodową w ramach zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.		cały rok szkolny 2020/2021	Nauczyciele przedmiotów
12.	Udział dzieci w zajęciach dodatkowych. Zaangażowanie uczniów w działalność wolontariatu.	Zajęcia warsztatowe Udział w akcjach charytatywnych	cały rok szkolny 2020/2021	Nauczyciele prowadzący Nauczyciele, wychowawcy
Oddziały klas VII – VIII				
13.	Realizowanie tematów związanych z orientacją zawodową w ramach zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.	metody aktywizujące	cały rok szkolny 2020/2021	Nauczyciele przedmiotów

14.	Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego prowadzone przez doradcę zawodowego.		cały rok szkolny 2020/2021	Nauczyciel doradca zawodowy
15.	Udział w Targach Edukacji, Pracy i Kariery.	Wyjścia zorganizowane	cały rok szkolny 2020/2021	Nauczyciel koordynator doradztwa zawodowego w szkole, wychowawcy klas
16.	Udział w drzwiach otwartych szkół	Wyjścia zorganizowane	cały rok szkolny 2020/2021	Wychowawcy, doradca zawodowy
17.	Umożliwienie i zorganizowanie wejścia do szkoły przedstawicielom szkół ponadpodstawowych.	Promocja kierunków kształcenia	Drugie półrocze roku szkolnego 2020/2021	Dyrektor, nauczyciel koordynator doradztwa zawodowego w szkole, wychowawcy klas
Działania skierowane do rodziców				
18.	Konsultacje z doradcą zawodowym na terenie szkoły.	Umożliwienie konsultacji	cały rok szkolny 2020/2021	Doradca zawodowy szkoły, doradca zawodowy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej
19.	Udostępnienie informacji edukacyjno-zawodowej (o zawodach, możliwościach kształcenie i zatrudnienia).	aktualizowanie treści związanych z doradztwem zawodowym na stronie internetowej szkoły, tablica informacyjna	cały rok szkolny 2020/2021	Szkolny doradca zawodowy
20.	Informowanie o wydarzeniach: planowanych wizytach zawodoznawczych, targach edukacyjnych, dniach otwartych	Wiadomości wysyłane przez dziennik elektroniczny	cały rok szkolny 2020/2021	Szkolny doradca zawodowy
Działania skierowane do nauczycieli				
21.	Konsultacje z doradcą zawodowym na terenie szkoły.	Umożliwienie konsultacji	cały rok szkolny 2020/2021	Doradca zawodowy szkoły,

22.	Udostępnienie informacji edukacyjno-zawodowej (o zawodach, możliwościach kształcenie i zatrudnienia).	aktualizowanie treści związanych z doradztwem zawodowym na stronie internetowej szkoły.	cały rok szkolny 2020/2021	Szkolny doradca zawodowy
23.	Zorganizowanie spotkania z doradcą zawodowym - pracownikiem Poradni Psychologiczno-pedagogicznej.	Wykład dla rodziców i wychowawców	Podczas zebrań	Szkolny doradca zawodowy, dyrektor.

10.Weryfikacja efektów zajęć:

Działania związane z doradztwem zawodowym będą wspierać uczniów w wyborach zawodu i kierunku kształcenia, dlatego zamiast tradycyjnego oceniania podczas zajęć będą odwołania do autorefleksji i samooceny uczestników. Sprzyja to budowaniu większej otwartości uczniów, ich aktywności i zaangażowania, udziału w dyskusjach i wyrażania własnych opinii, skłania do refleksji. W programie zakłada się weryfikację efektów zajęć zastępującą tradycyjne ocenianie .

Pozyskiwanie informacji o efektach prowadzonych zajęć nastąpi między innymi poprzez:

- ✓ pytania zadawane uczniom na zakończenie zajęć, które służyć mają m.in. wyciągnięciu wniosków, w jaki sposób mogą wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności, zachęceniu ich do refleksji.
- ✓ analizę zgromadzonej dokumentacji w osobistym portfolio ucznia zawierającą wymierne efekty zajęć;
- ✓ analizę indywidualnego planu działania (indywidualnego planu kariery) wypracowanego przez ucznia.

Krzywin, 04.09.2020r.